

Jo.). Det var jo en ganske bestemt Læggen Skylden over paa Kommissionerne for, at Husmændene ere komne i en vanskelig Situation. Jeg skal gøre opmærksom paa, at saadant noget kan ikke siges i Almindelighed. Det er nemlig ikke uforklarligt, at Husmændene udfra den en Gang foreliggende Situation, hvor der var rigeligt af Penge til alle, kunde gaa hen og købe en Ejendom paa egen Haand og endog begynde at rejse en Bygning derpaa uden at spørge Kommissionerne. Jeg ved nu ikke, hvordan det er med alle Kommissioner her i Landet; som jeg før nævnede, er jeg Medlem af en Kommission, og jeg tør forsikre den højtærede Minister om, at i den have vi ikke begaaet det mindste Gran af Ubesindighed i den Henseende, men alligevel kan Forholdet meget godt være vanskeligt. Det ligger ganske simpelt deri, at Husmændene i Almindelighed ere gaaede ud fra — og maaske ogsaa Kommissionerne enkelte Steder, det skal jeg ikke kunne sige —, at der var Penge nok fremdeles, som der hidtil har været.

Jeg skal i øvrigt udtale min Glæde over den i Grunden velvillige Modtagelse, som dette Forslag har faaet her i Tinget. Til Trods for de Indvendinger, der fra forskellige Sider ere rejste imod det, mener jeg dog at kunne forstaa Forholdet saaledes, at man i Grunden er velvillig stemt overfor dette Forslag, og det glæder mig overordentlig. Det gælder om at faa hele denne Bevægelse stillet i sin rette Belysning. Hvad er det, som Staten har gjort for disse Folk, som faa Statshuse? Det er jo i Almindelighed Folk, som arbejde ved Landbruget, som ikke eje noget som helst, og som fra deres unge Aar have været ganske klare over, at det er dem aldeles umuligt ved egen Hjælp at skabe sig en selvstændig Stilling paa det Omraade, hvor deres Arbejde falder. Denne Lov har gjort den Forandring, at de nu kunne se, at det virkelig kan nytte noget at arbejde for at skaffe sig en selvstændig Stilling i dette Erhverv. Det bringer mange af dem til at blive i Arbejdet, og det faar dem til at se anderledes paa deres egen Stilling i det hele taget og skaber Tilfredshed hos en Masse af dem. Jeg skal være den sidste til at benægte, at der kan være Svagheder ved denne Lov, jeg kender dem selv. Der kommer Folk, som ikke have Betingelser for at drive et saadant Husmandsbrug, men i det hele og store vil jeg hævde, at det til Grund liggende for hele denne

Foranstaltning er dette, at der her er et Punkt, hvor man kan komme Folk imøde paa en saadan Maade, at man ikke alene hjælper disse enkelte Mennesker, men tillige gavner Samfundet som Helhed. Saaledes som Forholdene hidtil have været for disse Folk, gennemfører man et berettiget Retfærdighedskrav fra deres Side ved Hjælp af denne Lov.

Jeg skal ikke komme ind paa de Anker, der ere rejste baade paa det ene og det andet Punkt, Forslaget vil vel nu gaa i Udvalg, og der vil man kunne faa Sagen behandlet. Men det forekommer mig dog ikke rigtigt at sige, som det er blevet sagt, at denne Lov er en Forsøgslov; det er den kun delvis. Man er jo kommen ind i et Spor, det har man fulgt videre, saa at denne Praksis nu er over 10 Aar gammel, og ser man da paa de gode Resultater, som ere opnaaede, kan man overhovedet ikke længere sige, at det er et Forsøg. Jeg vil indrømme, at man, naar man ser det fra Statens Side, kan betragte det som et Forsøg, nemlig hvorvidt denne Lov vil vise sig at afføde større eller mindre Farer for Landets Finanser, men for saa vidt angaar dens Virkninger i andre Retninger, kan man ikke betegne den som et Forsøg, thi man har jo her Erfaringer at holde sig til.

Der er ikke alene af den højtærede Finansminister men ogsaa af andre talt om Kommissionerne. Jeg tror ikke, man skal hænge sig altfor meget i den Slags Forhold, som maaske ikke netop ere, som de burde være. En Kommissions Virksomhed er selvfølgelig vanskelig, og det kan, som et æret Medlem sagde, godt være, at Bygningerne maaske ikke ere saa gode, som de burde være, der kan i den Henseende godt være et eller andet i Vejen, men efter det Kendskab, jeg har til Kommissionernes Arbejde, udføres det som Regel godt og samvittighedsfuldt.

Piper: Den højtærede Landbrugsminister lod til at være meget tilfreds med den Modtagelse, Lovforslaget har faaet her i Tinget. Ministeren havde maaske ikke ventet sig, at Modtagelsen var bleven saa velvillig, som han fandt den. Jeg maa tilstaa, at jeg for mit Vedkommende havde ventet mig noget mere af Ministerens Tale, jeg havde ventet, at han havde suppleret de meget faatallige Oplysninger, der findes i Motiverne til Lovforslaget, saa at han derved yderligere kunde have motiveret, at man skal fravige det, man har vedtaget ved Loven om Oprettelsen af Husmandsbrug for et Aar siden. Det er mu-